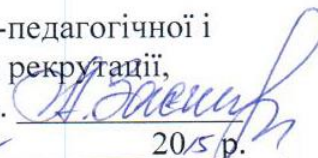

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра економіки та безпеки підприємства

Затверджено
Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В.
" 21 " лютого 2015 р.

Фінансово-економічна безпека виробничого підприємства

Робоча програма

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки магістра

спеціальності 8.18010014 “Управління фінансово-економічною безпекою”

Луцьк – 2015

Робоча програма навчальної дисципліни “Фінансово-економічна безпека виробничого підприємства” для студентів спеціальності 8.18010014 “Управління фінансово-економічною безпекою”.

“02” вересня . 2015 р. – 20 с.

Розробник: Скорук О. В., к.е.н., старший викладач кафедри економіки та безпеки підприємства

Рецензент: Єлісеєва Л. В., к.е.н., доцент кафедри економіки природокористування та економічної теорії

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри економіки та безпеки підприємства

протокол № 2 від 02 . 09 .2015 р.

Завідувач кафедри: _____ (Полінкевич О. М.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 2 від 07 . 10 .2015 р.

Голова науково-методичної комісії інституту _____ (Бегун С. І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від 21 . 10 .2015 р.

Вступ

Робоча програма навчальної дисципліни “Фінансово-економічна безпека виробничого підприємства” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності “Управління фінансово-економічною безпекою”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні загрози фінансово-економічній безпеці виробничих підприємств; організація комплексної системи забезпечення фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства; формування та реалізація стратегії фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства як складової його загальної стратегії розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки: “Теорія безпеки соціальних систем”, “Стратегічний та інноваційний менеджмент у сфері фінансово-економічної безпеки”, “Правове забезпечення безпеки суб'єктів господарської діяльності в Україні”, “Інформаційно-аналітичне забезпечення економічної безпеки”, “Основи національної безпеки”, “Організація та управління інформаційною безпекою на підприємстві”, “Кадрова безпека підприємства”, “Технології забезпечення фінансово-економічної безпеки”.

Робоча програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів:**

1. Теоретичні основи фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства та її системи.
2. Управління фінансово-економічною безпекою виробничого підприємства.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: 5	1801 “Специфічні категорії”	вибіркова
Модулів: 2	8.18010014 “Управління фінансово-економічною безпекою”	Рік підготовки: 5
Змістових модулів: 2		Семестр: 9
Загальна кількість годин: 150		Лекції: 28 год.
Тижневих годин		Практичні: 26 год.
Аудиторних: 4 самостійної роботи: 4	Магістр	Самостійна робота: 86 год.
		Консультації: 10 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Фінансово-економічна безпека виробничого підприємства” є формування у майбутніх управлінців з фінансово-економічної безпеки фундаментальних знань і професійних навичок з організації систем безпеки на виробничих підприємствах.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Фінансово-економічна безпека виробничого підприємства” є ознайомлення управлінців з фінансово-економічної безпеки із особливостями розробки та управління системами безпеки підприємств, особливостями розробки систем безпеки відповідно до вимог міжнародних стандартів; організації та управління захистом майна на підприємстві, організації забезпечення кадрової безпеки на підприємстві, характеристики методів забезпечення надійності персоналу, організації профілактичної роботи серед персоналу по недопущенню правопорушень.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

механізм управління системою фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства; функції і процес управління системою забезпечення фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства; завдання та функції підрозділу фінансово-економічної безпеки підприємства; нормативно-методичні механізми формування положення про підрозділ фінансово-економічної безпеки підприємства; нормативно-методичні механізми формування інструкції, що регламентують усі види діяльності підрозділу фінансово-економічної безпеки підприємства та їх персоналу при виконанні службових обов'язків; порядок розроблення посадових інструкцій персоналу підрозділу фінансово-економічної безпеки підприємства; порядок формування та реалізації стратегії економічної безпеки підприємства; методи управління системою безпеки підприємства;

вміти:

вільно й грамотно оперувати термінологічним апаратом організації та управління системою фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства; володіти методами розробки перспективних та поточних планів забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств; розробляти положення про підрозділ фінансово-економічної безпеки підприємств; визначати розподіл повноважень і відповідальності між структурними складовими підрозділу фінансово-економічної безпеки підприємства; розробляти штатний розпис підрозділу фінансово-економічної безпеки підприємства.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин / 5 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства та її системи.

Тема 1. Теоретичні основи фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства. Поняття складових фінансово-економічної безпеки підприємства, їх характеристика.

Задоволення інтересів як основа забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. Класифікація інтересів підприємства. Негативні чинники впливу на фінансово-економічну безпеку підприємства: сутність та класифікація. Принципи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Тема 2. Методичні підходи до оцінки економічної безпеки виробничого підприємства.

Індикаторний метод оцінки економічної безпеки, його характеристика та порядок застосування. Тримірний та ресурсно-функціональний методи оцінки економічної безпеки. Метод, який передбачає визначення узагальненого показника рівня безпеки підприємства. Методи оцінки безпеки підприємства, які засновані на прогнозуванні його фінансової неспроможності.

Тема 3. Система фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

Сутність, мета та завдання системи фінансово-економічної безпеки підприємства. Порядок формування системи фінансово-економічної безпеки підприємства. Основні елементи системи фінансово-економічної безпеки. Концепція фінансово-економічної безпеки підприємства.

Тема 4. Негативні чинники фінансово-економічній безпеці виробничого підприємства.

Характеристика негативних чинників фінансовій безпеці виробничого підприємства. Характеристика негативних чинників інтелектуально-кадровій безпеці виробничого підприємства. Характеристика негативних чинників техніко-технологічній безпеці виробничого підприємства. Характеристика негативних чинників інформаційній безпеці виробничого підприємства. Характеристика негативних чинників екологічній безпеці виробничого підприємства. Характеристика негативних чинників ринковій безпеці виробничого підприємства. Характеристика негативних чинників інтерфейсній безпеці виробничого підприємства. Характеристика негативних чинників силовій безпеці виробничого підприємства. Шляхи подолання негативного впливу ризиків, загроз та небезпек фінансово-економічній безпеці виробничого підприємства.

Тема 5. Система показників фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

Показники фінансової безпеки підприємства. Показники інтелектуально-кадрової безпеки підприємства. Показники техніко-технологічної безпеки підприємства. Показники інформаційної безпеки підприємства. Показники екологічної безпеки підприємства. Показники силової безпеки підприємства. Показники ринкової безпеки підприємства. Показники інтерфейсної безпеки підприємства.

Тема 6. Нормативно-правові засади забезпечення фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

Зовнішні нормативно-правові акти, що містять норми та механізми забезпечення фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства. Внутрішні регламенти фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

Змістовий модуль 2. Управління фінансово-економічною безпекою виробничого підприємства.

Тема 7. Теоретичні основи управління фінансово-економічною безпекою виробничого підприємства.

Суть, мета та завдання управління фінансово-економічною безпекою підприємства. Суб'єкти та об'єкти управління фінансово-економічною безпекою. Основні принципи та методи управління фінансово-економічною безпекою підприємства. Характеристика основних функцій управління фінансово-економічною безпекою підприємства. Механізми управління фінансово-економічною безпекою підприємства.

Тема 8. Організація управління системою фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

Основи організації управління системою економічної безпеки підприємства. Принципи організації управління системою економічної безпеки підприємства. Мета та порядок створення служби економічної безпеки підприємства. Основні завдання та функції служби економічної безпеки підприємства. Управління діяльністю служби економічної безпеки підприємства.

Тема 9. Формування стратегії фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства як складової його загальної стратегії розвитку.

Сутність стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства та її види. Послідовність формування стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства. Характеристика етапів формування стратегії фінансово-економічної безпеки. Набір стратегій фінансово-економічної безпеки підприємства.

Тема 10. Реалізація стратегії фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

Основні причини невдалої реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства. Механізм реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки: сутність та мета. Моніторинг реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки. Моніторинг впливу чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на процес реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки. Безперервне навчання персоналу в процесі реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки. Сутність та класифікація ризиків реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки. Оцінка ризиків реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки. Методи нівелювання ризиків реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки підприємства.

Тема 11. Антикризове управління в системі фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

Сутність та принципи антикризового управління підприємством. Організація антикризового управління на підприємстві. Реструктуризація підприємства: сутність, види та форми. Сутність та порядок проведення санації підприємства. Банкрутство та ліквідація підприємства. Діагностика банкрутства підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ. (Семін.)	Конс.	Сам роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1.					
Теоретичні основи фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства та її системи					
Тема 1. Теоретичні основи фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	10,5	2	2	0,5	6
Тема 2. Методичні підходи до оцінки економічної безпеки виробничого підприємства	12,5	2	2	0,5	8
Тема 3. Система фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	13	2	2	1	8
Тема 4. Негативні чинники фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	13	2	2	1	8
Тема 5. Система показників фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	17	4	4	1	8
Тема 6. Нормативно-правові засади забезпечення фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	13	2	2	1	8
Разом за змістовим модулем 1	79	14	14	5	46
Змістовий модуль 2.					
Управління фінансово-економічною безпекою виробничого підприємства					
Тема 7. Теоретичні основи управління фінансово-економічною безпекою виробничого підприємства	13	2	2	1	8
Тема 8. Організація управління системою фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	17	4	4	1	8
Тема 9. Формування стратегії економічної безпеки виробничого підприємства як складової його загальної стратегії розвитку	15	4	2	1	8

1	2	3	4	5	6
Тема 10. Реалізація стратегії економічної безпеки виробничого підприємства	13	2	2	1	8
Тема 11. Антикризове управління в системі фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	13	2	2	1	8
Разом за змістовим модулем 2	71	14	12	5	40
Усього годин	150	28	26	10	86

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	2	3
1	Теоретичні основи фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	2
2	Методичні підходи до оцінки економічної безпеки виробничого підприємства	2
3	Система фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	2
4	Негативні чинники фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	2
5	Система показників фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	4
6	Нормативно-правові засади забезпечення фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	2
7	Теоретичні основи управління фінансово-економічною безпекою виробничого підприємства	2
8	Організація управління системою фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	4
9	Формування стратегії економічної безпеки виробничого підприємства як складової його загальної стратегії розвитку	2
10	Реалізація стратегії економічної безпеки виробничого підприємства	2
11	Антикризове управління в системі фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	2
	Разом	26

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	2	3
1	Теоретичні основи фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	6
2	Методичні підходи до оцінки економічної безпеки виробничого підприємства	8
3	Система фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	8
4	Негативні чинники фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	8
5	Система показників фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	8
6	Нормативно-правові засади забезпечення фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	8
7	Теоретичні основи управління фінансово-економічною безпекою виробничого підприємства	8
8	Організація управління системою фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	8
9	Формування стратегії економічної безпеки виробничого підприємства як складової його загальної стратегії розвитку	8
10	Реалізація стратегії економічної безпеки виробничого підприємства	8
11	Антикризове управління в системі фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства	8
	Разом	86

7. Методи та засоби навчання

У початковому процесі застосовують: лекції, в тому числі з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; інформаційно-рецептивний, ілюстративний методи навчання та метод проблемного викладу матеріалу.

8. Форма підсумкового контролю успішності навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік, який складають студенти в період заліково-екзаменаційних сесій, передбачених навчальним планом.

Перелік питань до підсумкового контролю успішності навчання у формі заліку

1. Сутність фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.
2. Поняття складових фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства, їх характеристика.
3. Задоволення інтересів як основа забезпечення фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.
4. Негативні чинники впливу на фінансово-економічну безпеку виробничого підприємства.
5. Принципи забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.
6. Методичні підходи до оцінки безпеки підприємства.
7. Сутність, мета та завдання системи фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.
8. Основні елементи системи фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.
9. Концепція фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.
10. Негативні чинники та показники фінансової безпеки.
11. Негативні чинники та показники інтелектуально-кадрової безпеки.
12. Негативні чинники та показники техніко-технологічної безпеки.
13. Негативні чинники та показники політико-правової безпеки.
14. Негативні чинники та показники інформаційної безпеки.
15. Негативні чинники та показники екологічної безпеки.
16. Негативні чинники та показники силової безпеки.
17. Негативні чинники та показники ринкової безпеки.
18. Негативні чинники та показники інтерфейсної безпеки.
19. Основи організації управління системою фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.
20. Принципи організації управління системою фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.
21. Мета та порядок створення служби фінансово-економічної безпеки

виробничого підприємства.

22. Основні завдання та функції служби фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

23. Управління діяльністю служби фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

24. Мета формування стратегії фінансово-економічної безпеки та її місце у системі стратегічного управління виробничим підприємством.

25. Сутність стратегії фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства та її види.

26. Послідовність формування стратегії фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

27. Набір стратегій фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

28. Основні причини невдалої реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

29. Механізм реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки: сутність та мета.

30. Моніторинг реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

31. Моніторинг впливу чинників зовнішнього та внутрішнього середовища на процес реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки.

32. Безперервне навчання персоналу в процесі реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки.

33. Сутність та класифікація ризиків реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки.

34. Оцінка ризиків реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки.

35. Методи нівелювання ризиків реалізації стратегії фінансово-економічної безпеки виробничого підприємства.

36. Сутність та принципи антикризового управління підприємством.

37. Організація антикризового управління на підприємстві.

38. Реструктуризація підприємства: сутність, види та форми.

39.Сутність та порядок проведення санації підприємства.

40.Банкрутство та ліквідація підприємства. Діагностика банкрутства підприємства.

9. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Методи та засоби діагностики успішності навчання: поточне усне опитування; тестові завдання; контрольні роботи; опрацювання теоретичних завдань, винесених на самостійну роботу; залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Формою організації поточного контролю знань студентів є опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, контроль засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання.

Формою організації підсумкового контролю знань студентів є залік.

Підсумкову оцінку (за 100-бальною шкалою) студент може набрати двома способами: 1) з урахуванням балів, набраних за результатами модульних контрольних робіт, без складання заліку; 2) без врахування балів за модульні контрольні роботи, але із складанням заліку. В першому випадку підсумкова семестрова оцінка визначається як сума двох складових:

- сумарної кількості балів за поточне опитування з відповідних тем (40 балів);
- сумарної кількості балів за модульні контрольні роботи (60 балів).

У другому випадку (якщо студент протягом семестру не набрав 60 балів або хоче підвищити свій рейтинг – бали за модульні контрольні роботи не враховуються, семестрова оцінка визначається як сума двох складових:

- сумарної кількості балів та поточне опитування з відповідних тем (40 балів);
- оцінки за залік (максимум 60 балів, з них 20 балів за кожне з двох теоретичних питань та 20 балів за виконання тестових завдань).

Таблиця 3

Поточний контроль (max = 40 балів)											Модуль-ний контроль (max = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1											Модуль 2		
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2					МКР 1	МКР 2	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			
2	4	4	4	4	2	4	4	4	4	4	30	30	100

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
67 – 74	D	
60 – 66	E	
1 – 59	Fx	Незараховано (з можливістю повторного складання)

11. Методичне забезпечення

1. Скорук О. В. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства : [метод. реком. до викон. курс. роб.] / О. В. Скорук. – Луцьк : В-во ПП “Поліграфія”, 2012. – 24 с.

2. Скорук О. В. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства : [консп. лекцій] / О. В. Скорук. – Луцьк : В-во ПП “Поліграфія”, 2013. – 109 с.

5. Скорук О. В. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства : [метод. вказів. до практ. занять, самот. та індивід. роботи] / О. В. Скорук. – Луцьк : В-во ПП “Поліграфія”, 2013. – 50 с.

12. Список джерел

1. Господарський кодекс України від 21.10.2004 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Закон України “Про боротьбу з тероризмом” №638-IV від 20.03.2003 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Закон України “Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” №2343-XII від 14.05.1992 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Андрощук Г.А. Экономическая безопасность предприятия: защита коммерческой тайны : [монографія] / Г.А. Андрощук, П.П. Крайнев – К. : Изд. Дом “Ин Юре”, 2000. – 401 с.
5. Безбожний В. Л. Забезпечення соціально-економічної безпеки підприємства як функція сучасного менеджменту / В. Л. Безбожний, О. М. Ляшенко // Наук. пр. Дон. нац. техн. ун-ту. Сер. : економічна. Зб. наук. праць. – 2008. – Вип. 33-1 (128). – С. 66–72.
6. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємництва України: стратегія та механізми зміцнення : [монографія] / Т. Г. Васильців. – Львів : Арал, 2008. – 384 с.
7. Гапоненко В. Ф. Экономическая безопасность предприятий. Подходы и принципы / В. Ф. Гапоненко, А. Л. Беспалько, А. С. Власков. – М. : Изд-во “Ось-89”, 2007. – 208 с.
8. Гончаренко Л. П. Управление безопасностью : [учеб. пособ.] / Л. П. Гончаренко. – М. : КНОРУС, 2010. – 272 с.
9. Горшков В. В. Основы безопасности коммерческой деятельности : [учеб. пособ.] / В. В. Горшков, А. И. Соловьев. – СПб. : СПбГИЭУ, 2001. – 128 с.
10. Грунин О. А. Экономическая безопасность организации / О. А. Грунин, С. О. Грунин. – СПб. : Питер, 2002. – 160 с.
11. Довбня С. Б. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства / С. Б. Довбня, Н. Ю. Гічова // Фінанси підприємств. – 2008. – № 4. – С. 88–97.

12. Долженков О. Ф. Особливості гарантування економічної безпеки підприємницької діяльності в ринкових умовах : [монографія] / О. Ф. Долженков, Ж. О. Жуковська, О. М. Головченко. – Одеса : ОЮІ ХНУВС, 2007. – 208 с.
13. Донець Л. І. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Л. І. Донець, Н. В. Ващенко. – К. : Центр уч. л-ри, 2008. – 240 с.
14. Дороніна М. С. Управління економічними та соціальними процесами підприємства : [монографія] / М. С. Дороніна. – Харків : Вид-во ХДЕУ, 2002. – 432 с.
15. Драга А. И. Комплексное обеспечение безопасности фирмы / А. И. Драга. – М. : АРСИН, 2001. – 256 с.
16. Духов В. Е. Экономическая разведка и безопасность бизнеса / В. Е. Духов. – К. : ИМСО МО Украины, НВФ “Студцентр”, 1997. – 176 с.
17. Економічна безпека підприємств, організацій та установ : [навч. посіб.] / [В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко та ін.]. – К. : Правова єдність, 2009. – 544 с.
18. Заїнчковський А. О. Економічна безпека підприємства : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / А. О. Заїнчковський, Т. М. Іванюта. – К. : Центр уч. л-ри, 2009. – 256 с.
19. Зацеркляний М. М. Основи економічної безпеки : [навч. посіб.] / М. М. Зацеркляний, О. Ф. Мельников. – К. : КНТ, 2009. – 337 с.
20. Камлик М. І. Економічна безпека підприємницької діяльності. Економіко-правовий аспект : [навч. посіб.] / Камлик М. І. – К. : Атіка, 2005. – 432 с.
21. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент : [навч. посіб.] / Кіндрацька Г. І. – [2-ге вид., переробл. і доповн.]. – Л. : В-во Львівської політехніки, 2010. – 406 с.
22. Клейнер Г. Б. Предприятие в нестабильной экономической среде: риски, стратегия, безопасность / Г. Б. Клейнер, В. Л. Тамбовцев, Р. М. Качалов. – М. : Экономика, 1997. – 288 с.
23. Ковальов Д. Економічна безпека підприємства / Д. Ковальов, Т. Сухорукова // Економіка України. – 1998. – № 10. – С.48–52.

24. Ковальов Д. Кількісна оцінка рівня економічної безпеки підприємства / Д. Ковальов, І. Плетнікова // Економіка України. – 2001. – № 4. – С. 35–40.
25. Коженівскі Л. Управління безпекою / Л. Коженівскі // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – №1 (31). – С. 147–154.
26. Козаченко А. В. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения : [монографія] / А. В. Козаченко, В. П. Пономарев, А. Н. Ляшенко. – К. : Либра, 2003. – 280 с.
27. Колосов А. В. Экономическая безопасность хозяйственных систем : [учеб.] / А. В. Колосов, В. И. Кушлин, А. Н. Фоломьев. – М. : РАГС, 2001. – 446 с.
28. Костырко Л. А. Стратегия финансово-экономической деятельности хозяйствующего субъекта: методология и организация : [монографія] / Л. А. Костырко. – Луганск : Изд-во ВНУ им. В. Даля, 2002. – 560 с.
29. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством : [навч. посіб.] / Кривов'язюк І. В. – К. : Кондор, 2008. – 366 с.
30. Крысин А. В. Безопасность предпринимательской деятельности : [учеб. пособ.] / А. В. Крысин. – М. : Финансы и статистика, 1996. – 384 с.
31. Кузнецов О. О. Захист інформації та економічна безпека підприємства : [монографія] / О. О. Кузнецов, С. П. Євсєєв, С. В. Кавун. – Харків : ХНЕУ, 2008. – 360 с.
32. Куркін М. В. Контроль та захист економічної безпеки діяльності підприємств : [навч. посіб.] / Куркін М. В., Понікаров В. Д., Назаренко Д. В. – Х. ; ФОП Павленко О. Г.; ВД “ІНЖЕК”, 2010. – 300 с.
33. Ліпкан В. А. Безпекознавство : [навч. посіб.] / Ліпкан В. А. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 208 с.
34. Линенко А. В. Критерії економічної безпеки підприємства та визначення її рівня / А. В. Линенко, О. В. Школова // Держава та регіони. Сер. : Економіка та підприємництво. – 2006. – № 6. – С. 175–179.
35. Линенко А. В. Формування концепції економічної безпеки підприємства / А. В. Линенко, О. В. Школова // Держава та регіони. Сер. : Економіка та підприємництво. – 2006. – № 1. – С. 152–158.

36.Лігоненко Л. О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій : [монографія] / Л. О. Лігоненко. – К. : Вид-во КНТЕУ, 2001. – 580 с.

37.Лоханова Н. Система управління станом економічної безпеки підприємства: проблемні питання, концепція розвитку / Н. Лоханова // Економіст. – 2005. – № 2. – С. 52–56.

38.Мак-Мак В. Служба безопасности предприятия. Организационно-управленческие и правовые аспекты деятельности / В. Мак-Мак. – М. : Мир безопасности, 2000. – 189 с.

39.Минаев Г. А. Теория безопасности организации : [учеб. пособ.] / Г. А. Минаев, А. А. Прохожев. – М. : Изд-во РАГС, 2004. – 165 с.

40.Минаев Г. А. Культура безопасности организации : [учеб.] / Г. А. Минаев. – М. : ИПБ, 2005. – 576 с.

41.Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство : [монографія] / [Геєць В. М., Кизим М. О., Клебанова Т. С., Черняк О. І. та ін.] ; за ред. Гейця В. М. – Х. : ВД “ІНЖЕК”, 2006. – 240 с.

42.Мойсеєнко І. П. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства : [навч. посіб.] / І. П. Мойсеєнко, О. М. Марченко. – Львів : ЛДУВС, 2011. – 380 с.

43.Моторный И. Д. Защита гражданских объектов от терроризма : [науч.-практ. пособ.] / И. Д. Моторный. – М. : Изд. дом Шумиловой И. И., 2005. – 163 с.

44.Нейл С. Ливингстоун. Руководство по обеспечению безопасности личности и предпринимательства : [практ. пособ.] / Ливингстоун Нейл С. – М. : “Виком”, 1996. – 86 с.

45.Низенко Э. И. Обеспечение безопасности предпринимательской деятельности : [учеб. пособ.] / Э. И. Низенко. – К. : МАУП, 2003. – 124 с.

46.Овчинников О. Г. Лояльность персонала / О. Г. Овчинников. – М. : Ж-л “Управление персоналом”, 2006. – 96 с.

47.Омелянович Л. О. Економічна безпека торговельного підприємства : [монографія] / Л. О. Омелянович, Г. Є. Долматова. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2005. – 195 с.

48. Орлов П. І. Основи економічної безпеки фірми : [навч. посіб.] / П. І. Орлов, В. Є. Духов. – Харків : ТОВ “Прометей-Прес”, 2004. – 284 с.
49. Основи економічної безпеки : [підруч.] / О. М. Бандурка, В. Є. Духов, К. Я. Петрова, І. М. Червяков. – Київ : Вид-во нац. ун-ту внутр. справ, 2003. – 236 с.
50. Основы экономической безопасности (Государство, регион, предприятие, личность) / [под ред. Е. А. Олейникова]. – М. : ЗАО “Бизнес-школа “Интел-Синтез”, 1997. – 288 с.
51. Пономаренко В. С. Концептуальні основи економічної безпеки : [монографія] / В. С. Пономаренко, С. В. Кавун. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 256 с.
52. Раевский Г. Система экономической безопасности предприятия / Г. Раевский // Частный зыск, охрана, безопасность. – 1994. – № 2. – С. 5–11.
53. Ревенчук Н. Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур : [монографія] / Н. Й. Ревенчук. – Львів : ЛБІ НБУ, 2004. – 195 с.
54. Ронин Р. Своя разведка : [практ. пособ.] / Р. Ронин. – М. : АСТ, 2001. – 363 с.
55. Система економічної безпеки: держава, регіон, підприємство / [монографія в 3 т. Т. 1] / [Г. В. Козаченко, О. М. Ляшенко, Ю. С. Погорелов та ін.] ; за заг. ред. Г. В. Козаченко. – Луганськ : Елтон-2, 2010. – 282 с.
56. Сідак В. С. Забезпечення інформаційної безпеки в країнах НАТО і ЄС : [монографія] / В. С. Сідак, В. Ю. Артемов. – К. : КНТ, 2007. – 179 с.
57. Скібіцький О. М. Антикризисний менеджмент : [навч. посіб.] / О. М. Скібіцький. – К. : ЦУЛ, 2009. – 562 с.
58. Стрельбицька Л. Основи безпеки банківської системи України та банківської діяльності : [монографія] / Л. М. Стрельбицька, М. П. Стрельбицький. – К. : Кондро, 2004. – 168 с.
59. Фоміна М. В. Проблеми економічно безпечного розвитку підприємства: теорія і практика : [монографія] / М. В. Фоміна. – Донецьк : ДонДУЕТ, 2005. – 140 с.
60. Франчук В. І. Основи економічної безпеки : [навч. посіб.] / Франчук В. І. – Львів : “Каменяр”, 2008. – 203 с.